

WSTĘP

U progu dekady lat dziewięćdziesiątych dwudziestego wieku rozpoczął się w dziejach Polski nowy etap, który zmierzał do przekształcenia gospodarki centralnie planowanej w gospodarkę rynkową. Proces transformacji ustrojowej wywołał istotne zmiany w różnych obszarach rzeczywistości społeczno-gospodarczej.

Najbardziej dynamiczne i dotkliwe zmiany dokonały się w sferze zatrudnienia i rynku pracy. W bardzo krótkim czasie rynek pracy, który w okresie PRL charakteryzował się w skali kraju stałą nadwyżką popytu na pracę nad podażą zasobów ludzkich, przekształcił się w rynek poważnego niedoboru popytu. Pojawiło się masowe bezrobocie, które dotknęło różne kategorie ludności w miastach i na wsi.

Kiedy w 1989r. podejmowano proces transformacji ustrojowej, zakładano możliwość pojawienia się bezrobocia, ale miało ono być konsekwencją przekształceń strukturalnych, racjonalizacji zatrudnienia i eliminacji zatrudnienia nadmiernego; miało sprzyjać efektywności gospodarowania i podniesienia konkurencyjności polskiej gospodarki. Tymczasem w warunkach niewydolnego rynku pracy bezrobocie stało się najważniejszym problemem społeczno-gospodarczym.

W ujęciu globalnym bezrobocie było następstwem splotu czynników demograficznych, ekonomicznych i społeczno-prawnych, z których jedne miały swoje źródło w przeszłości, inne zaś wynikały z bieżącej polityki społeczno-ekonomicznej realizującej program przekształceń systemowych.

Od początku lat dziewięćdziesiątych bezrobocie stało się najważniejszą kwestią społeczną i poważnym wyzwaniem dla polskiej gospodarki; wzbudziło również zainteresowanie nauki wszechstronnym poznaniem zjawiska.

Zjawisko bezrobocia, jako jeden z najtrudniejszych problemów współczesnego rynku pracy, wymaga stałej obserwacji zachodzących przemian. Właściwa diagnoza sytuacji na lokalnym rynku pracy, poparta badaniami statystycznymi, stwarza możliwość szybkiego i elastycznego reagowania przez urzędy pracy na potrzeby wszystkich jego klientów.

*W celu kompleksowego, pod względem statystycznym, rozpoznania zjawiska bezrobocia na lokalnym rynku pracy prezentujemy publikację „**Bezrobocie na obszarze działania Powiatowego Urzędu Pracy w Zwoleniu w latach 1990-2000**” poświęconą zagadnieniom bezrobocia rejestrowanego w w/w okresie. Zawarto w niej podstawowe dane liczbowe o poziomie, strukturze i dynamice bezrobocia w latach 1990 do 2000 oraz formach aktywizacji zawodowej bezrobotnych.*

Obszar działania Powiatowego Urzędu Pracy w Zwoleniu w latach 1990-2000.

Obszar działania do dnia 31.12.1990r.

Obszar działania w latach 1991-1998.

Obszar działania od dnia 01.01.1999r do chwili obecnej.

Spis aktów prawnych dot. zatrudnienia i przeciwdziałania bezrobociu.

Powiatowy Urząd Pracy w Zwoleniu realizuje zadania określone w ustawie z dnia 14 grudnia 1994r. o zatrudnieniu i przeciwdziałaniu bezrobociu (Dz.U.Nr 6, poz. 56 z 2001r.), a ponadto:

1. realizuje zadania określone w art. 139 ustawy z dnia 24 lipca 1998r. o zmianie niektórych ustaw określających kompetencje organów administracji publicznej – w związku z reformą ustrojową państwa (Dz. U. Nr 106, poz. 688 z 1998r.), do zadań tych w szczególności należy:
 - a) opracowywanie powiatowych programów pomocy w realizacji zadań na rzecz zatrudniania osób niepełnosprawnych ,
 - b) pośrednictwo pracy i poradnictwo zawodowe dla osób niepełnosprawnych, ich szkolenie oraz przekwalifikowanie,
 - c) kierowanie osób niepełnosprawnych, które wymagają specjalistycznego programu szkolenia oraz rehabilitacji leczniczej i społecznej, do specjalistycznego ośrodka szkoleniowo – rehabilitacyjnego lub innej placówki szkoleniowej,
 - d) współpraca z organami rentowymi,
 - e) doradztwo organizacyjno – prawne i ekonomiczne w zakresie działalności gospodarczej lub rolniczej podejmowanej przez osoby niepełnosprawne,
 - f) współpraca z organami administracji rządowej i organami jednostek samorządu terytorialnego, organizacjami pozarządowymi i fundacjami w zakresie zatrudniania i rehabilitacji zawodowej osób niepełnosprawnych,
2. realizuje zadania określone w ustawie z dnia 29 sierpnia 1997r. o ochronie danych osobowych (Dz.U.Nr 133, poz. 833 z 1997r.),
3. realizuje zadania określone w ustawie z dnia 6 lutego 1997r. o powszechnym ubezpieczeniu zdrowotnym (Dz.u.Nr 28, poz. 153 z 1997r. i zm.) oraz w ustawie z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz.U.Nr 137, poz. 887 z 1998r. i zm.).

Szczegółowy zakres zadań określają m.in. następujące akty wykonawcze:

1. Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 28 lutego 1997r. w sprawie szczegółowych zasad prowadzenie rejestracji i ewidencji bezrobotnych oraz innych osób poszukujących pracy (Dz.U.Nr 25, poz. 131 z 1997r. z późn. zm.),
2. Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 28 lutego 1997r. w sprawie szczegółowych zasad przyznawania świadczeń określonych w ustawie o zatrudnieniu i przeciwdziałaniu bezrobociu (Dz.U.Nr 25, poz. 132 z 1997r. z późn. zm.),
3. Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 24 marca 1995r. w sprawie szczegółowych zasad udzielania pożyczek z Funduszu Pracy, wysokości stopy procentowej oraz warunków spłaty (Dz.U.Nr 35, poz.174 z 1995r. i 25 z późn. zm.),
4. Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 21 marca 1995r. w sprawie szczegółowych zasad organizowania prac interwencyjnych i robót publicznych oraz przyznawania zaliczek i finansowania rzeczowych kosztów organizacji robót publicznych (Dz.U.Nr 38, poz. 189 z 1995r. z późn. zm.),
5. Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 9 lutego 2000r. w sprawie szczegółowych zasad prowadzenia pośrednictwa pracy, poradnictwa zawodowego, organizowania szkoleń bezrobotnych, tworzenia zaplecza metodycznego dla potrzeb informacji zawodowej i poradnictwa zawodowego oraz organizowania i finansowania klubów pracy (Dz.U.Nr 12, poz. 146 z 2000r.),
6. Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 15 kwietnia 1996r. w sprawie szczegółowych warunków odbywania u pracodawcy stażu przez bezrobotnego absolwenta (Dz.U.Nr 45, poz.203 z 1996r. z późn. zm.).

Wyjaśnienia metodyczne:

- **absolwent** – jest to osoba bezrobotna przez okres do 12 miesięcy od dnia określonego w dyplomie lub świadectwie ukończenia szkoły.
- **aktywizacja zawodowa bezrobotnych** – oznacza prowadzoną przez powiatowe urzędy pracy aktywizację osób bezrobotnych w nich zarejestrowanych. Może być ona prowadzona w następujących formach: szkolenia, przekwalifikowania, zajęcia w klubach pracy, kierowanie na dotowane z Funduszu Pracy miejsca pracy (prace interwencyjne, roboty publiczne, umowy absolwenckie), organizacja staży absolwenckich, pożyczki z Funduszu Pracy, doradztwo zawodowe, informacja zawodowa, skierowanie do udziału w programach specjalnych.
- **bezrobocie** – to zjawisko polegające na tym, że pewna liczba pracowników zdolnych do pracy oraz gotowych do jej podjęcia nie znajduje zatrudnienia. Bezrobocie oznacza brak równowagi między stroną podażową a stroną popytową rynku pracy. Brak ten wyraża (sprecyzowana co do miejsca i czasu) nadwyżka realnych zasobów pracy nad efektywnym popytem na pracę. Wielkość bezrobocia zależy od aktywności zawodowej i liczby ludności w wieku produkcyjnym oraz od liczby pracujących.
- **bezrobotny** – to osoba nie zatrudniona i nie uzyskująca jakiegokolwiek dochodu z tytułu zatrudnienia lub wykonywania innej pracy zarobkowej, zdolna i gotowa do podjęcia zatrudnienia w pełnym wymiarze czasu pracy, nie ucząca się w szkole w systemie dziennym oraz zarejestrowana we właściwym dla miejsca zameldowania powiatowym urzędzie pracy. Osoby bezrobotne muszą być w wieku produkcyjnym (z wyjątkiem młodocianych absolwentów), nie mogą otrzymywać świadczeń wynikających z ubezpieczenia (emerytury, renty inwalidzkie, zasiłki chorobowe, macierzyńskie lub wychowawcze i świadczenia rehabilitacyjne) oraz zasiłków przedemerytalnych i świadczeń przedemerytalnych, nie mogą być

właścicielami gospodarstwa rolnego o określonym obszarze, prowadzić innej działalności gospodarczej, ani też pobierać, na podstawie przepisów o pomocy społecznej, zasiłku stałego, stałego wyrównawczego, gwarantowanego zasiłku okresowego lub renty socjalnej. Bezrobotnym nie jest też osoba tymczasowo aresztowana, jak również odbywająca karę pozbawienia wolności. Przyjęta wyżej definicja osoby bezrobotnej dotyczy bezrobocia rejestrowanego, znajdującego wyraz w oficjalnych statystykach.

- **bilans bezrobocia** – jest to zestawienie wykazujące z jednej strony napływ do bezrobocia wyrażony liczbą nowo zarejestrowanych osób bezrobotnych, a z drugiej strony zestawienie wielkości odpływu z bezrobocia określonego liczbą osób wyłączonych z ewidencji bezrobotnych.
- **dynamika bezrobocia** – to zmiany liczby zarejestrowanych bezrobotnych czasie. Do prezentacji tych zmian służą wskaźniki dynamiki. Wskazują one natężenie zmian zjawiska bezrobocia w poszczególnych okresach w odniesieniu do innych okresów. Pozwalają odpowiedzieć na pytanie: ile razy poziom bezrobocia w okresie badanym jest wyższy (niższy) od poziomu w okresie przyjętym za podstawę porównań. Wskaźnik dynamiki bezrobocia liczymy dzieląc wielkość bezrobocia w okresie badanym przez wielkość z okresu przyjętego jako podstawę porównań.
- **Fundusz Pracy** – jest państwowym funduszem celowym. Fundusz ten utworzony został 01.01.1990r. jako podstawowy instrument łagodzenia skutków bezrobocia.
- **osoby niepełnosprawne** – to osoby, których stan fizyczny, psychiczny lub umysłowy, trwale (lub okresowo), utrudnia, ogranicza, bądź uniemożliwia wypełnienie ról społecznych, jeżeli uzyskały orzeczenie:
 - ◆ o zakwalifikowaniu przez organy orzekające do jednego z trzech stopni niepełnosprawności,
 - ◆ o całkowitej lub częściowej niezdolności do pracy na podstawie odrębnych przepisów.

Istotną cechą różnicującą bezrobotnych niepełnosprawnych jest stopień niezdolności do pracy określony orzeczeniem o jednym z trzech stopni niepełnosprawności:

- znaczny stopień niepełnosprawności – orzekany jest w stosunku do osób o naruszonej sprawności organizmu w sposób uniemożliwiający jej podjęcie zatrudnienia albo zdolnej do wykonywania zatrudnienia w szczególności w zakładzie pracy chronionej, wymagającej stałej (lub długotrwałej) opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji (dotychczasowa I grupa inwalidzka);
 - umiarkowany stopień niepełnosprawności – orzekany jest w stosunku do osób o naruszonej sprawności organizmu, zdolnej do wykonywania zatrudnienia na stanowisku pracy przystosowanym odpowiednio do potrzeb i możliwości wynikających z niepełnosprawności, wymagającą częściowej lub okresowej pomocy innej osoby w związku z ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji (dotychczasowa II grupa inwalidzka);
 - Lekki stopień niepełnosprawności – orzekany jest w stosunku do osób o naruszonej sprawności organizmu, zdolnej do wykonywania zatrudnienia, nie wymagającej pomocy innej osoby (dotychczasowa III grupa inwalidzka).
- **poradnictwo zawodowe** – proces, w którym doradca zawodowy pomaga klientowi w osiągnięciu lepszego zrozumienia siebie samego w odniesieniu do środowiska pracy, aby umożliwić mu realistyczny wybór lub zmianę zatrudnienia lub też osiągnięcie właściwego dostosowania zawodowego.
 - **poziom bezrobocie** – określa wielkość bezrobocia w danym momencie czasu. Wielkość ta ulega zmianom w kolejnych dniach. Do poziomu bezrobocia odnosi się określenie „zasób”, tj. stan badanej zbiorowości w określonym momencie (np. liczba bezrobotnych na koniec miesiąca sprawozdawczego).

Zasób bezrobotnych tworzą osoby zarejestrowane w urzędach pracy i pozostające bez pracy przez określony czas w momencie, gdy dokonywany jest spis lub badanie reprezentacyjne. Zmiany w poziomie bezrobocia stanowią wypadkową działania dwóch zmiennych: napływu do bezrobocia i odpływu z bezrobocia. Gdy łączne napływy osób do bezrobocia w pewnym okresie przewyższają łączne odpływy osób, to poziom bezrobocia zwiększa się; gdy mamy sytuację odwrotną, to zasób ten zmniejsza się.

- **praca stała** – zatrudnienie osoby na podstawie umowy o pracę na czas nie określony, a także zatrudnienie na czas określony dłuższy niż 6 miesięcy.
- **prace interwencyjne** – oznacza to zatrudnienie bezrobotnego przez pracodawcę w okresie nie dłuższym niż 12 miesięcy, finansowane Funduszu Pracy, jeżeli zatrudnienie to nastąpiło w wyniku umowy zawartej z powiatowym urzędem pracy.
- **roboty publiczne** – oznacza to zatrudnienie bezrobotnego w okresie nie dłuższym niż 12 miesięcy przy wykonywaniu prac zorganizowanych przez organy samorządu terytorialnego, administracji rządowej lub instytucji użyteczności publicznej oraz organizacji statutowo zajmujących się problematyką: ochrony środowiska, kultury, oświaty, sportu i turystyki, opieki zdrowotnej oraz pomocy społecznej, a także spółek wodnych i ich związków, jeżeli zatrudnienie to nastąpiło w wyniku umowy zawartej z powiatowym urzędem pracy.
- **staż absolwencki** – jedna z form aktywizacji zawodowej bezrobotnych absolwentów polegająca na nabywaniu umiejętności praktycznych do wykonywania pracy poprzez wykonywanie zadań w miejscu pracy przez absolwenta, bez nawiązania stosunku pracy z pracodawcą. Absolwenci odbywają staże na podstawie umów zawartych przez powiatowe urzędy pracy z pracodawcami zgodnie z programem w nich określonych.
- **stopa bezrobocia** – jest to wyrażony w procentach stosunek liczby zarejestrowanych bezrobotnych do liczby cywilnej ludności aktywnej

zawodowo według stanu na koniec okresu sprawozdawczego. Wskaźniki stopy bezrobocia oblicza Główny Urząd Statystyczny dla poszczególnych regionów (województw, powiatów).

- **Struktura bezrobotnych** – stosunek poszczególnych grup bezrobotnych wyróżnionych wg cech do całej zbiorowości bezrobotnych. Strukturę bezrobotnych można analizować m.in. według następujących cech:
 - płeć,
 - wiek,
 - wykształcenie,
 - przeszłość zawodowa: staż, zawód, rodzaj działalności zakładu pracy,
 - czas pozostawania bez pracy,
 - otrzymywanie zasiłku,
 - miejsce zamieszkania (miasto, wieś).

Strukturę bezrobotnych można analizować wg każdej z wymienionych cech oddzielnie, można też cechy kojarzyć ze sobą i badać strukturę ze względu na dwie cechy rozpatrywane łącznie.

- **szkolenie** – to przyuczenie do zawodu, przekwalifikowanie, podnoszenie kwalifikacji zawodowych lub nauka umiejętności poszukiwania i uzyskiwania zatrudnienia.
- **umowa absolwencka** – forma utworzenia miejsca pracy dla absolwenta u pracodawcy, z którym powiatowy urząd pracy podpisał umowę cywilnoprawną dotyczącą częściowej refundacji kosztów jego zatrudnienia przez określony czas, nie dłuższy niż 18 miesięcy.

Tabela 1. Poziom bezrobocie na terenie działania Powiatowego Urzędu Pracy w Zwoleniu na tle kraju.

Stan na 31 grudnia każdego roku.

Wyszczególnienie	1990r.	1991r.	1992r.	1993r.	1994r.	1995r.	1996r.	1997r.	1998r.	1999r.	2000r.
	Polska (w tys.)										
Liczba bezrobotnych	1126,1	2155,6	2509,3	2889,6	2838	2628,8	2359,5	1826,4	1831,4	2349,8	2702,6
<i>w tym kobiety</i>	573,7	1134,1	1338,8	1507,3	1495	1448,6	1375,6	1103,2	1071,3	1307,3	1491,6
% wzrostu/spadku w stosunku do roku ubiegłego	-	91,4%	16,4%	15,2%	-1,8%	-7,4%	-10,2%	-22,6%	0,3%	28,3%	15,0%
Powiat zwoleński											
Liczba bezrobotnych	1107	1934	1863	3091	2999	3091	3243	2747	2769	3509	3740
<i>w tym kobiety</i>	587	874	890	1401	1374	1490	1671	1503	1491	1811	1933
% wzrostu/spadku w stosunku do roku ubiegłego	-	74,7%	-3,8%	65,9%	-3,1%	3,1%	4,9%	-18,1%	0,8%	26,7%*	6,6%

* Tak znaczący wzrost liczby bezrobotnych spowodowany był włączeniem do obszaru działania PUP w Zwoleniu gminy Kazanów.

Wykres 1. Poziom bezrobocie na obszarze działania Powiatowego Urzędu Pracy w Zwoleniu w latach 1990 - 2000

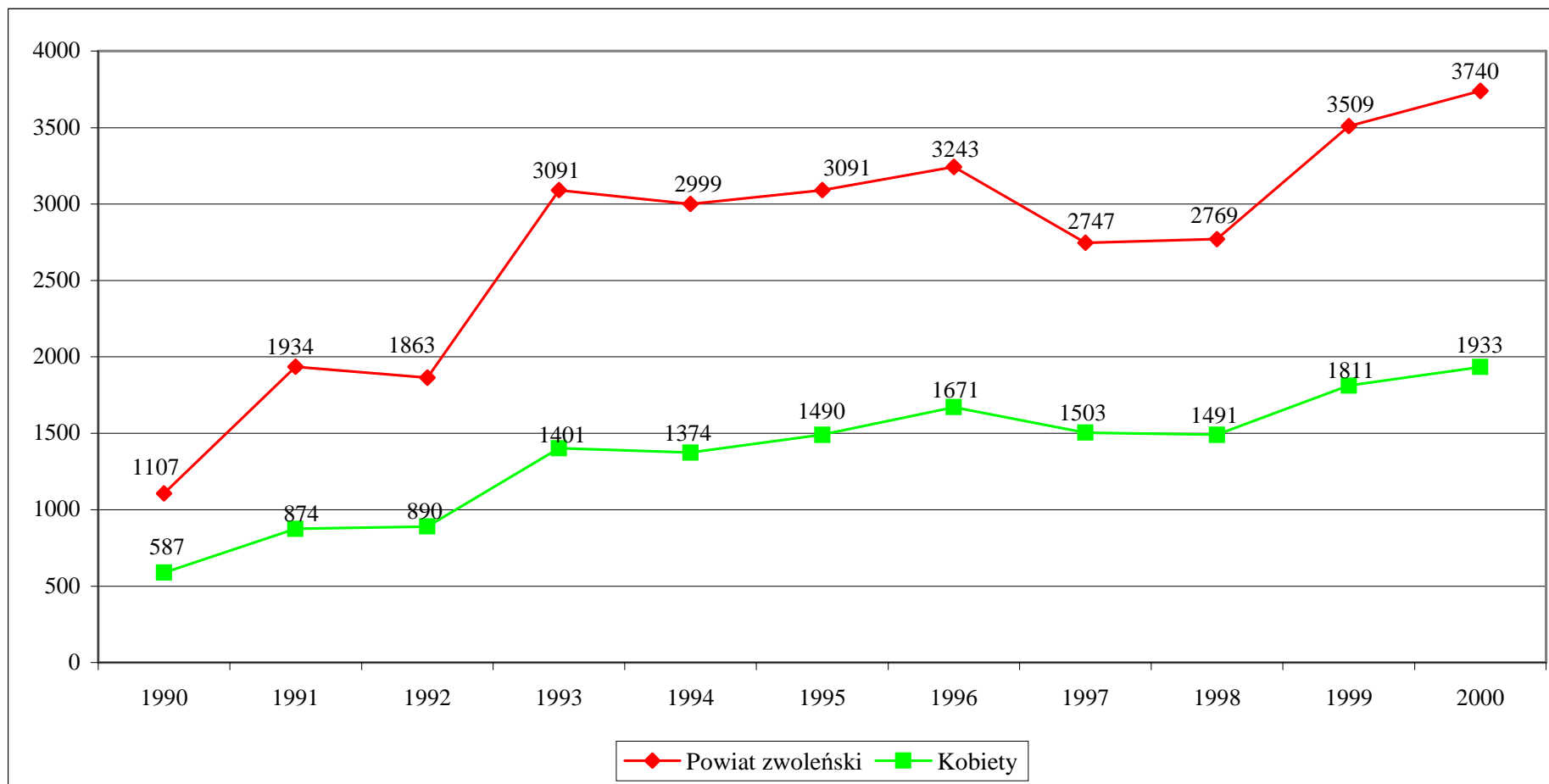

Tabela 2. Stopa bezrobocia na obszarze działania Powiatowego Urzędu Pracy w Zwoleniu w latach 1990-2000.

Stan na 31 grudnia każdego roku.

Wyszczególnienie	1990r.	1991r.	1992r.	1993r.	1994r.	1995r.	1996r.	1997r.	1998r.	1999r.	2000r.
Powiat zwoleński	5,7	10	9,6	17,2	16,7	16,2	16,3	14,2	14,7	15,4	16,6
Województwo*	5,9	12,4	14,3	20,6	18,7	18,2	17,2	14,4	14,9	9,5	11,1
Kraj	6,1	11,4	13,6	15,7	16	14,9	13,2	10,5	10,4	13,1	15

*Dane zamieszczone w tabeli dotyczą województwa radomskiego (do 31 grudnia 1998r.), a następnie w związku z reformą administracyjną województwa mazowieckiego (od 1 stycznia 1999r.), w skład którego wchodzi powiat zwoleński.

Wykres 2. Stopa bezrobocia na obszarze działania Powiatowego Urzędu Pracy w Zwoleniu w latach 1990-2000

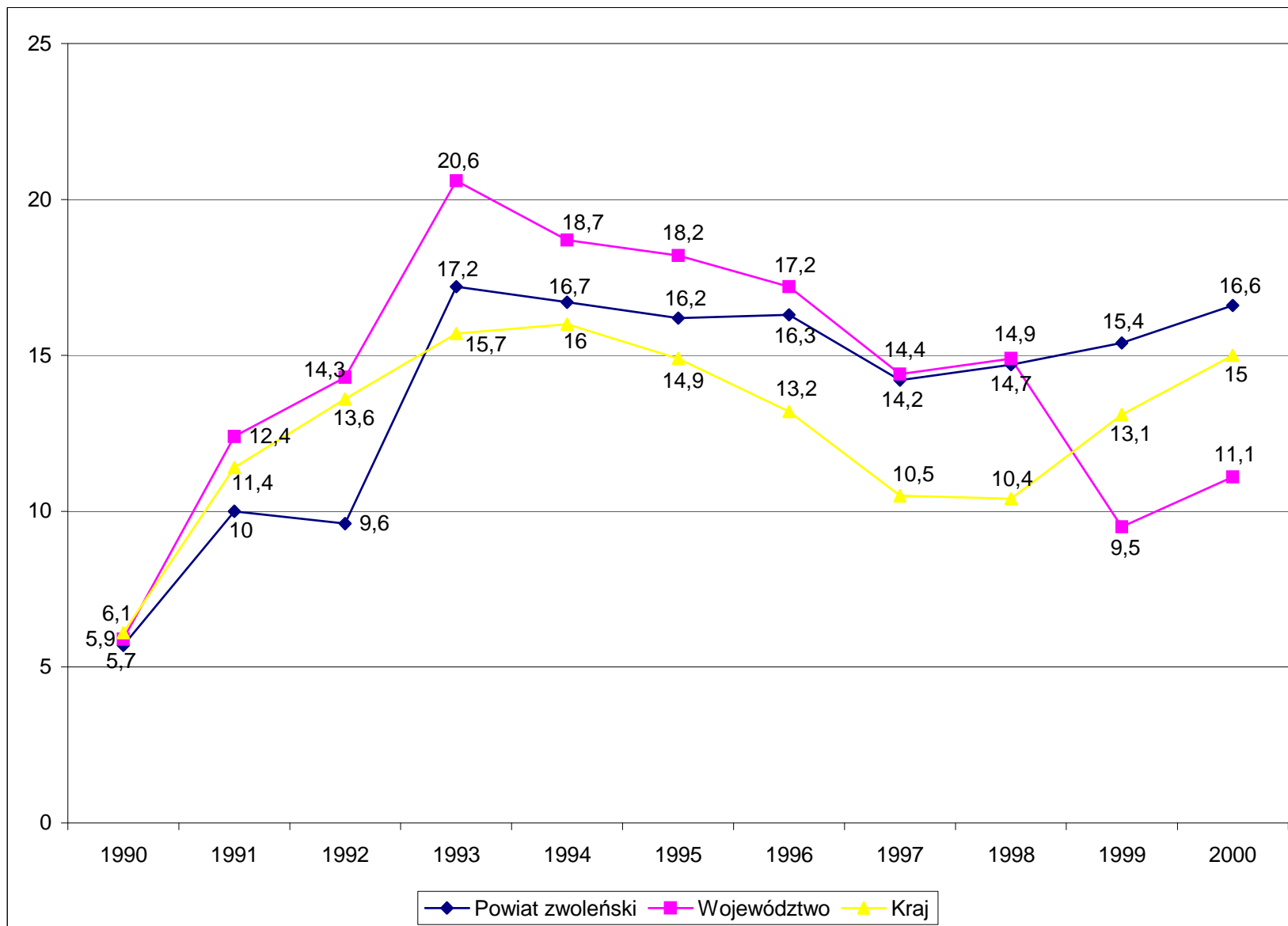

Tabela 3. Poziom i dynamika bezrobocia w powiecie zwoleńskim latach 1990-2000.

Wyszczególnienie	1990r.	1991r.	1992r.	1993r.	1994r.	1995r.	1996r.	1997r.	1998r.	1999r.	2000r.
Zwoleń	1107	1934	1863	3091	2999	3091	3243	2747	2769	3509	3740
Przyrost lub spadek do roku ubiegłego	-	827	-71	1228	-92	92	152	-496	22	740	231
Dynamika do roku ubiegłego	-	174,7%	96,3%	165,9%	97,0%	103,1%	104,9%	84,7%	100,8%	126,7%	106,6%

Wykres 3. Poziom bezrobocia w latach 1990-2000

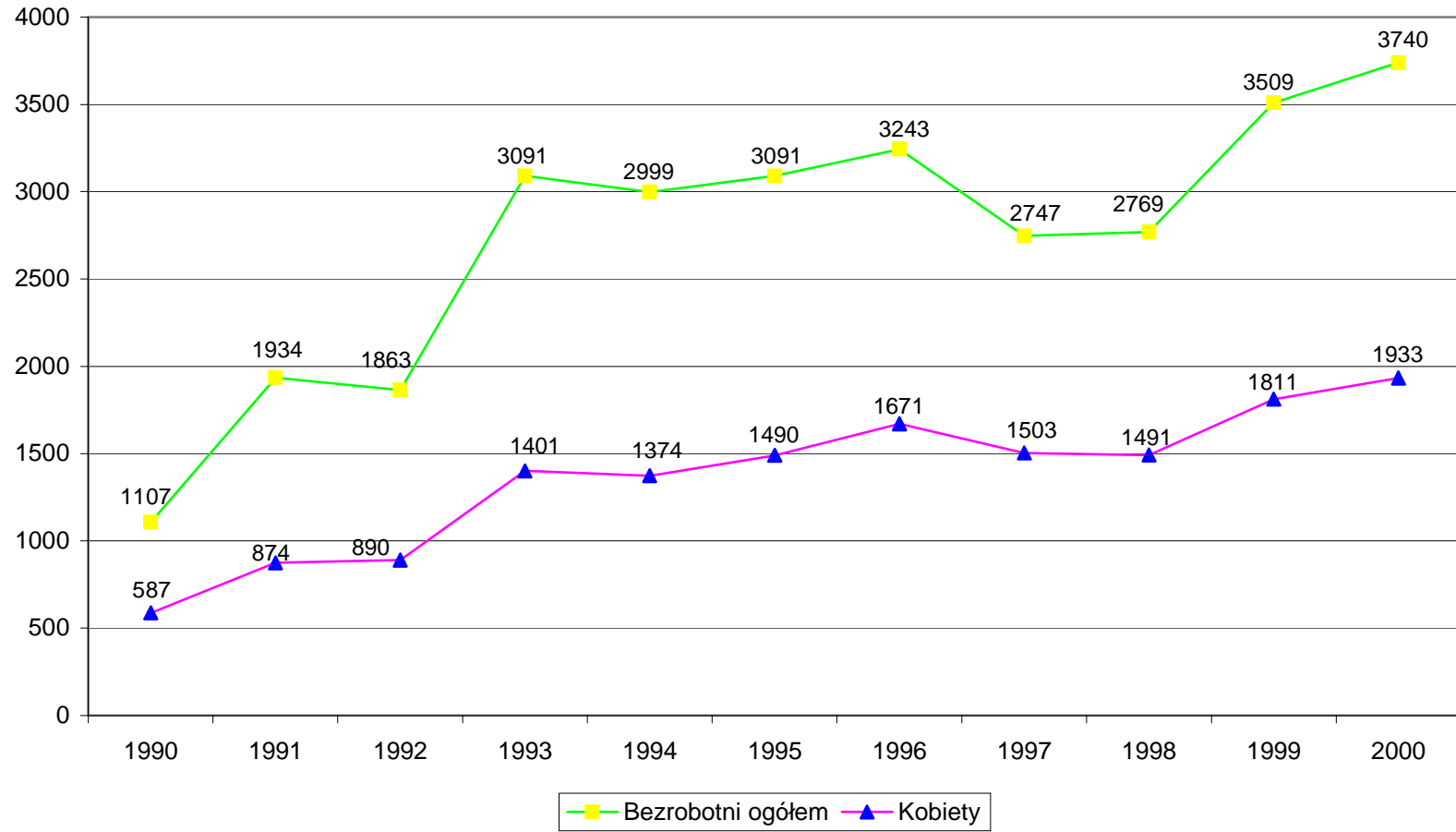

Tabela 4. Stan bezrobocia wg gmin powiatu zwoleńskiego w latach 1992-2000.*

Wyszczególnienie	1992r.	1993r.	1994r.	1995r.	1996r.	1997r.	1998r.	1999r.	2000r.
Miasto i Gmina Zwoleń	878	1533	1477	1574	1646	1372	1362	1522	1592
Gmina Kazanów	300	413	357	342	332	280	282	389	447
Gmina Policzna	316	532	515	511	519	462	427	506	553
Gmina Przyłęk	395	619	579	559	616	539	571	616	642
Gmina Tczów	274	407	428	447	462	374	409	476	506

* Analiza stanu bezrobocia wg gmin dokonywana jest od 1992r.

Tabela 5. Bezrobotni wg płci.

Lata	Liczba bezrobotnych ogółem	Mężczyźni		Kobiety	
		Liczba	Udział w ogólnej liczbie bezrobotnych (%)	Liczba	Udział w ogólnej liczbie bezrobotnych (%)
1990	1107	520	47,0%	587	53,0%
1991	1934	1060	54,8%	874	45,2%
1992	1863	973	52,2%	890	47,8%
1993	3091	1690	54,7%	1401	45,3%
1994	2999	1625	54,2%	1374	45,8%
1995	3091	1601	51,8%	1490	48,2%
1996	3243	1572	48,5%	1671	51,5%
1997	2747	1244	45,3%	1503	54,7%
1998	2769	1278	46,2%	1491	53,8%
1999	3509	1698	48,4%	1811	51,6%
2000	3740	1807	48,3%	1933	51,7%

Tabela 6. Bezrobotni niepełnosprawni w powiecie zwoleńskim w latach 1990-2000 (stan w końcu roku).

Wyszczególnienie	1990r.	1991r.	1992r.	1993r.	1994r.	1995r.	1996r.	1997r.	1998r.	1999r.	2000r.
Liczba bezrobotnych niepełnosprawnych	2	8	20	34	29	17	19	23	5	19	25
Udział niepełnosprawnych w ogólnej liczbie bezrobotnych (%)	0,2%	0,4%	1,1%	1,1%	1,0%	0,5%	0,6%	0,8%	0,2%	0,5%	0,7%

Wykres 4. Zarejestrowane bezrobotne osoby niepełnosprawne w Polsce w latach 1990-2000. Stan w końcu roku.

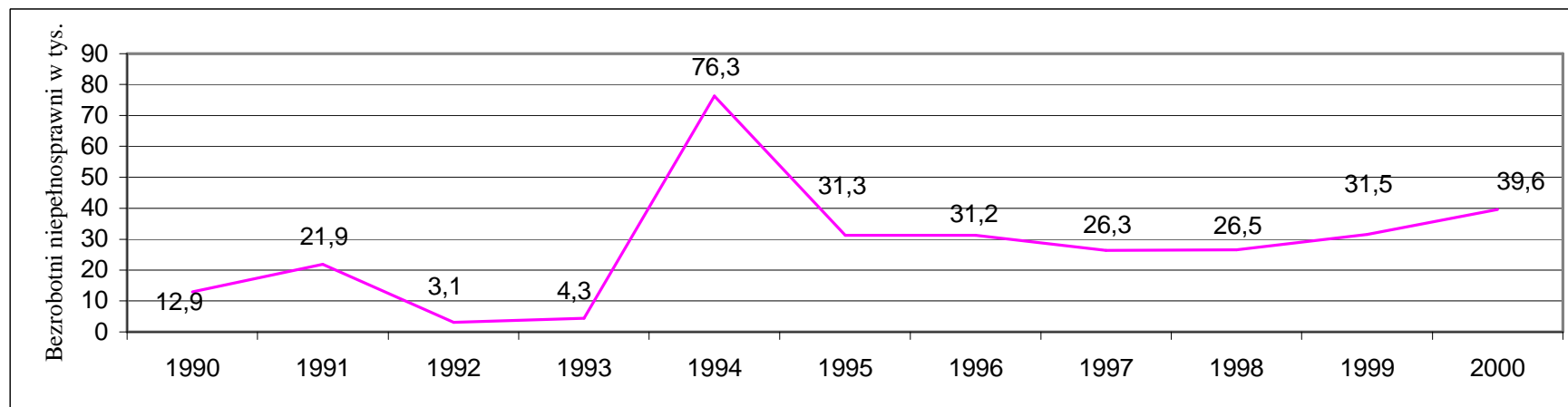

Tabela 7. Bezrobotni absolwenci w powiecie zwoleńskim w latach 1990-2000. Stan w końcu roku.

Wyszczególnienie	1990r.	1991r.	1992r.	1993r.	1994r.	1995r.	1996r.	1997r.	1998r.	1999r.	2000r.
Bezrobotni ogółem	1107	1934	1863	3091	2999	3091	3243	2747	2769	3509	3740
Absolwenci	267	266	186	257	267	236	123	94	157	192	343
Udział absolwentów w ogólnej liczbie bezrobotnych (%)	24,1%	13,8%	10,0%	8,3%	8,9%	7,6%	3,8%	3,4%	5,7%	5,5%	9,2%

Wykres 5. Bezrobotni absolwenci w powiecie zwoleńskim w latach 1990-2000.

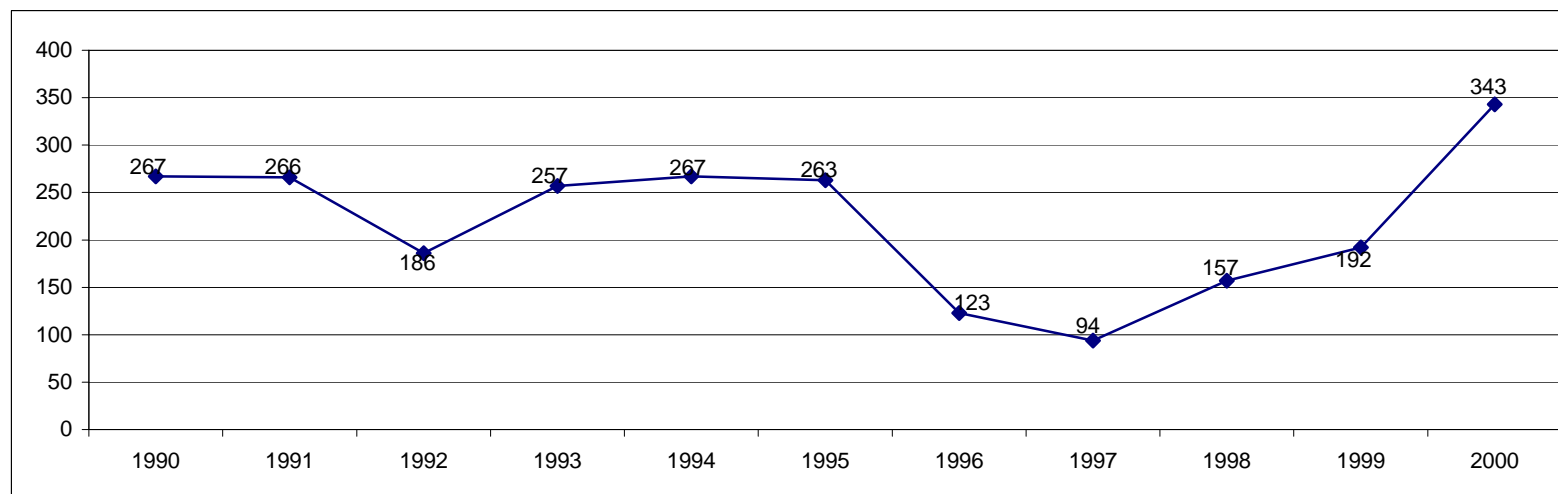

Tabela 8. Struktura bezrobotnych absolwentów wg wykształcenia w latach 1990-2000.

Rok	Ogółem	w tym wykształcenie:				
		wyższe*	policealne i średnie zawodowe**	średnie ogólnokształcące***	zasadnicze zawodowe****	Podstawowe*****
1990	267	1	69	26	171	0
1991	266	2	60	20	184	0
1992	186	5	62	30	89	0
1993	257	7	91	43	116	0
1994	267	9	76	53	129	0
1995	236	11	77	48	98	2
1996	123	3	73	13	34	0
1997	94	7	43	8	35	1
1998	157	14	54	15	65	9
1999	192	15	76	13	73	15
2000	343	31	138	32	128	14

*Do osób z wykształceniem wyższym zalicza się osoby, które posiadają dyplom ukończenia szkoły wyższej, tj. wyższych studiów magisterskich albo wyższych studiów zawodowych. Za posiadających wykształcenie wyższe uważa się również osoby, które uzyskały stopień inżyniera oraz tytuł licencjata.

**Wykształceniem średnim zawodowym legitymują się osoby, które posiadają świadectwo dojrzałości (maturę) średniej szkoły zawodowej lub świadectwo ukończenia średniej szkoły zawodowej bez egzaminu maturalnego. Wykształcenie średnie zawodowe uzyskuje się po ukończeniu: technikum, liceum lub innej szkoły równorzędnej, liceum zawodowego, oraz szkoły policealnej (pomaturalnej).

***Wykształcenie średnie ogólnokształcące posiadają osoby, które uzyskały świadectwo dojrzałości (maturę) średniej szkoły ogólnokształcącej lub świadectwo średniej szkoły ogólnokształcącej bez egzaminu maturalnego.

****Wykształcenie zasadnicze posiadają osoby, które uzyskały świadectwo ukończenia szkoły zasadniczej oraz szkoły mistrzów.

*****Wykształceniem podstawowym ukończonym legitymują się osoby, które posiadają świadectwo ukończenia : 8 klas szkoły podstawowej, kursów dla pracujących w zakresie szkoły podstawowej, szkoły przysposabiającej do zawodu i realizującej program 7 i 8 klasy szkoły podstawowej, szkoły artystycznej pierwszego stopnia.

Wykres 6. Struktura bezrobotnych absolwentów wg wykształcenia w latach 1990-2000.

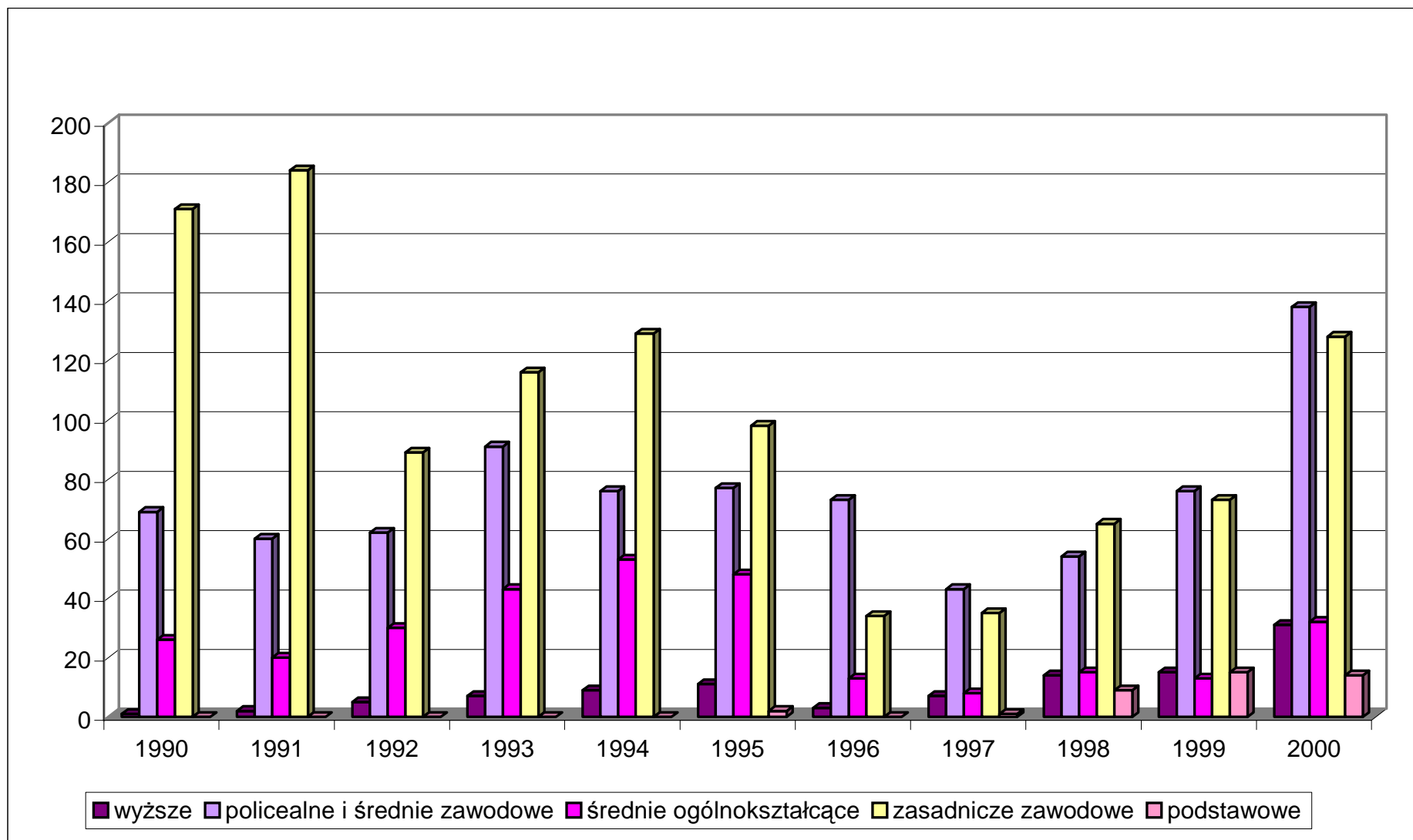

Tabela 9. Bezrobotni z prawem i bez prawa do zasiłku w latach 1990-2000.

Rok	Bezrobotni ogółem	Bezrobotni z prawem do zasiłku	Udział bezrobotnych z prawem do zasiłku w ogólnej liczbie bezrobotnych %	Bezrobotni bez prawa do zasiłku	Udział bezrobotnych bez prawa do zasiłku w ogólnej liczbie bezrobotnych %
1990	1107	918	82,9%	189	17,1%
1991	1934	1499	77,5%	435	22,5%
1992	1863	1175	63,1%	688	36,9%
1993	3091	1342	43,4%	1749	56,6%
1994	2999	1384	46,1%	1615	53,9%
1995	3091	1626	52,6%	1465	47,4%
1996	3243	1518	46,8%	1725	53,2%
1997	2747	844	30,7%	1903	69,3%
1998	2769	626	22,6%	2143	77,4%
1999	3509	790	22,5%	2719	77,5%
2000	3740	687	18,4%	3053	81,6%

Wykres 7. Bezrobotni z prawem i bez prawa do zasiłku w latach 1990-2000.

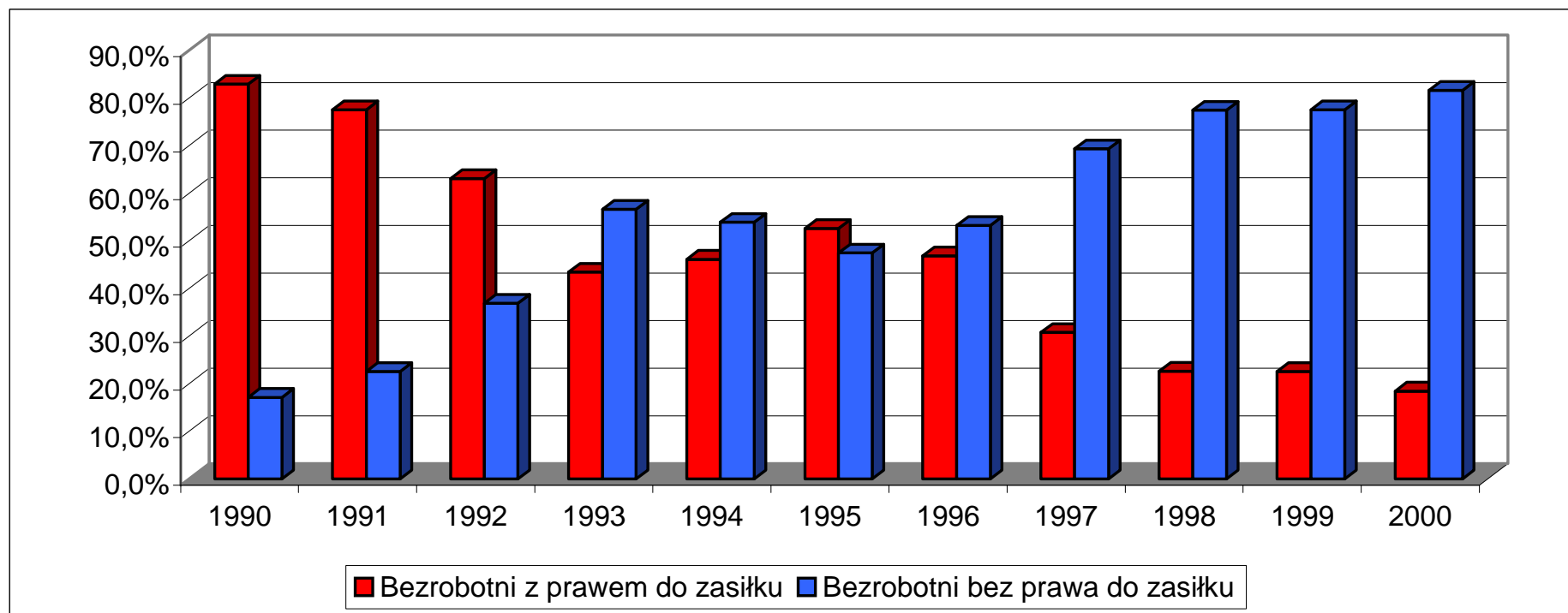

Tabela 10. Struktura bezrobotnych wg wieku w latach 1993-2000.

Wyszczególnienie		1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000
15-17 lat	liczba bezrobotnych	14	0	6	1	1	0	1	0
	udział w ogólnej liczbie bezrobotnych	0,5%	0%	0,2%	0,1%	0,1%	0%	0,1%	0%
18-24 lat	liczba bezrobotnych	1351	1290	1270	1281	1051	1001	1210	1293
	udział w ogólnej liczbie bezrobotnych	43,7%	43%	41,1%	39,4%	38,3%	36,2	34,4%	34,6%
25-34 lat	liczba bezrobotnych	912	857	903	955	825	886	1118	1153
	udział w ogólnej liczbie bezrobotnych	29,5%	28,6%	29,2%	29,4%	30,0%	32,0%	31,9%	30,8%
35-44 lat	liczba bezrobotnych	575	602	608	667	568	576	708	769
	udział w ogólnej liczbie bezrobotnych	18,6%	20,1%	19,7%	20,6%	20,7%	20,8%	20,2%	20,6%
45-54 lat	liczba bezrobotnych	205	214	263	295	279	275	414	464
	udział w ogólnej liczbie bezrobotnych	6,6%	7,1%	8,5%	9,1%	10,1%	9,9%	11,8%	12,4%
55 i więcej	liczba bezrobotnych	34	36	41	44	23	31	58	61
	udział w ogólnej liczbie bezrobotnych	1,1%	1,2%	1,3%	1,4%	0,8%	1,1%	1,6%	1,6%
Bezrobotni ogółem	liczba bezrobotnych	3091	2999	3091	3243	2747	2769	3509	3740
	udział w ogólnej liczbie bezrobotnych	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%

Wykres 8. Struktura bezrobotnych wg wieku w latach 1993-2000

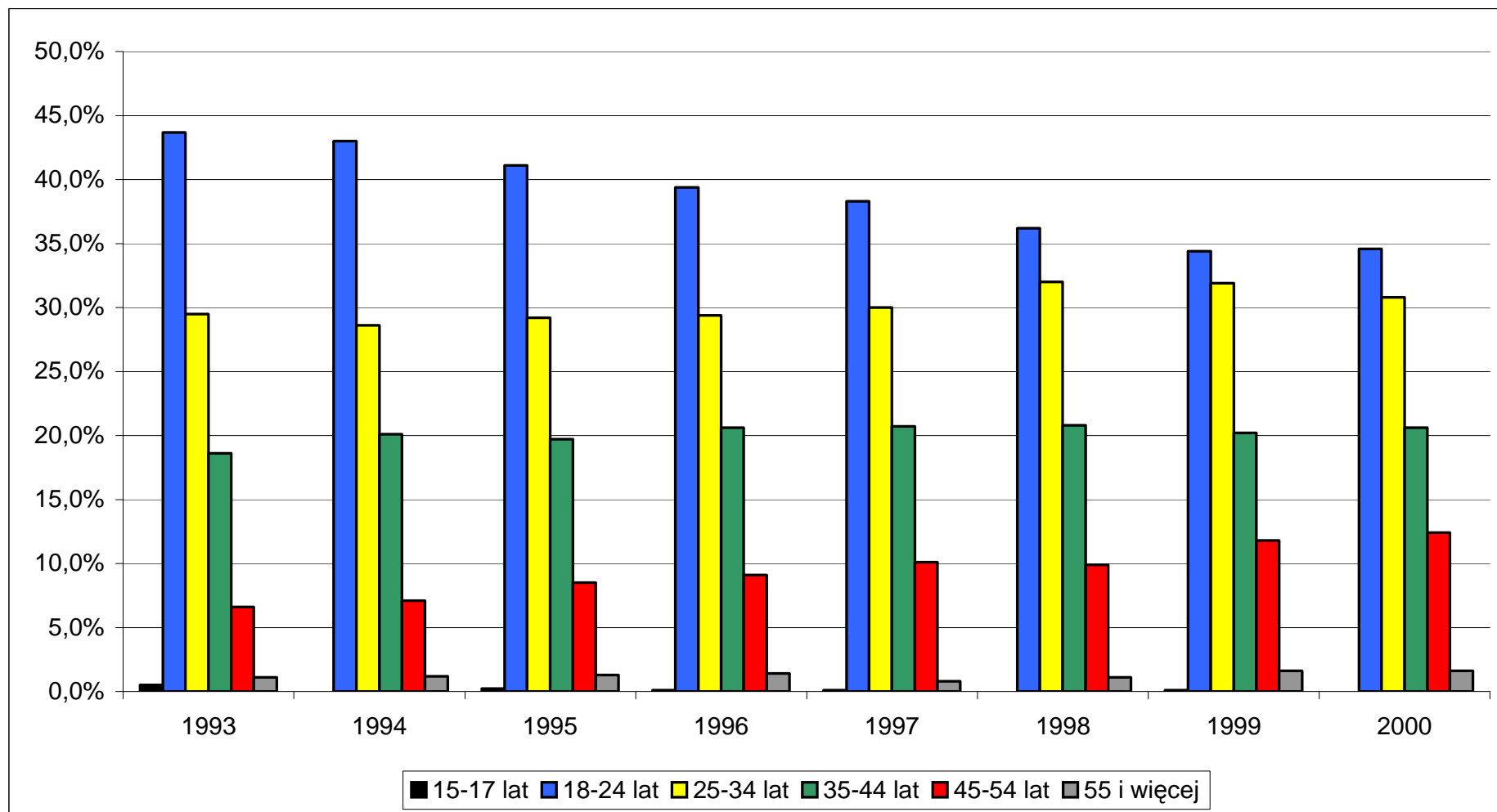

Tabela 11. Struktura bezrobotnych wg wykształcenia w latach 1993-2000.

Wyszczególnienie		1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000
Wyższe	liczba bezrobotnych	23	25	25	18	16	32	47	66
	udział w ogólnej liczbie bezrobotnych	0,7%	0,8%	0,8%	0,6%	0,6%	1,2%	1,3%	1,8%
Policealne i średnie zawodowe	liczba bezrobotnych	553	508	504	573	493	536	645	731
	udział w ogólnej liczbie bezrobotnych	17,9%	16,9%	16,3%	17,7%	17,9%	19,4%	18,4%	19,5%
Średnie ogólnokształcące	liczba bezrobotnych	207	192	207	198	161	141	146	163
	udział w ogólnej liczbie bezrobotnych	6,7%	6,4%	6,7%	6,1%	5,9%	5,1%	4,2%	4,4%
Zasadnicze zawodowe	liczba bezrobotnych	1425	1454	1433	1470	1236	1167	1450	1495
	udział w ogólnej liczbie bezrobotnych	46,1%	48,5%	46,4%	45,3%	45,0%	42,1%	41,3%	39,9%
Podstawowe	liczba bezrobotnych	883	820	922	984	841	893	1221	1285
	udział w ogólnej liczbie bezrobotnych	28,6	27,4%	29,8%	30,3%	30,6%	32,2%	34,8%	34,4%
Bezrobotni ogółem	liczba bezrobotnych	3091	2999	3091	3243	2747	2769	3509	3740
	udział w ogólnej liczbie bezrobotnych	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%

Wykres 9. Struktura bezrobotnych wg wykształcenia w latach 1993-2000.

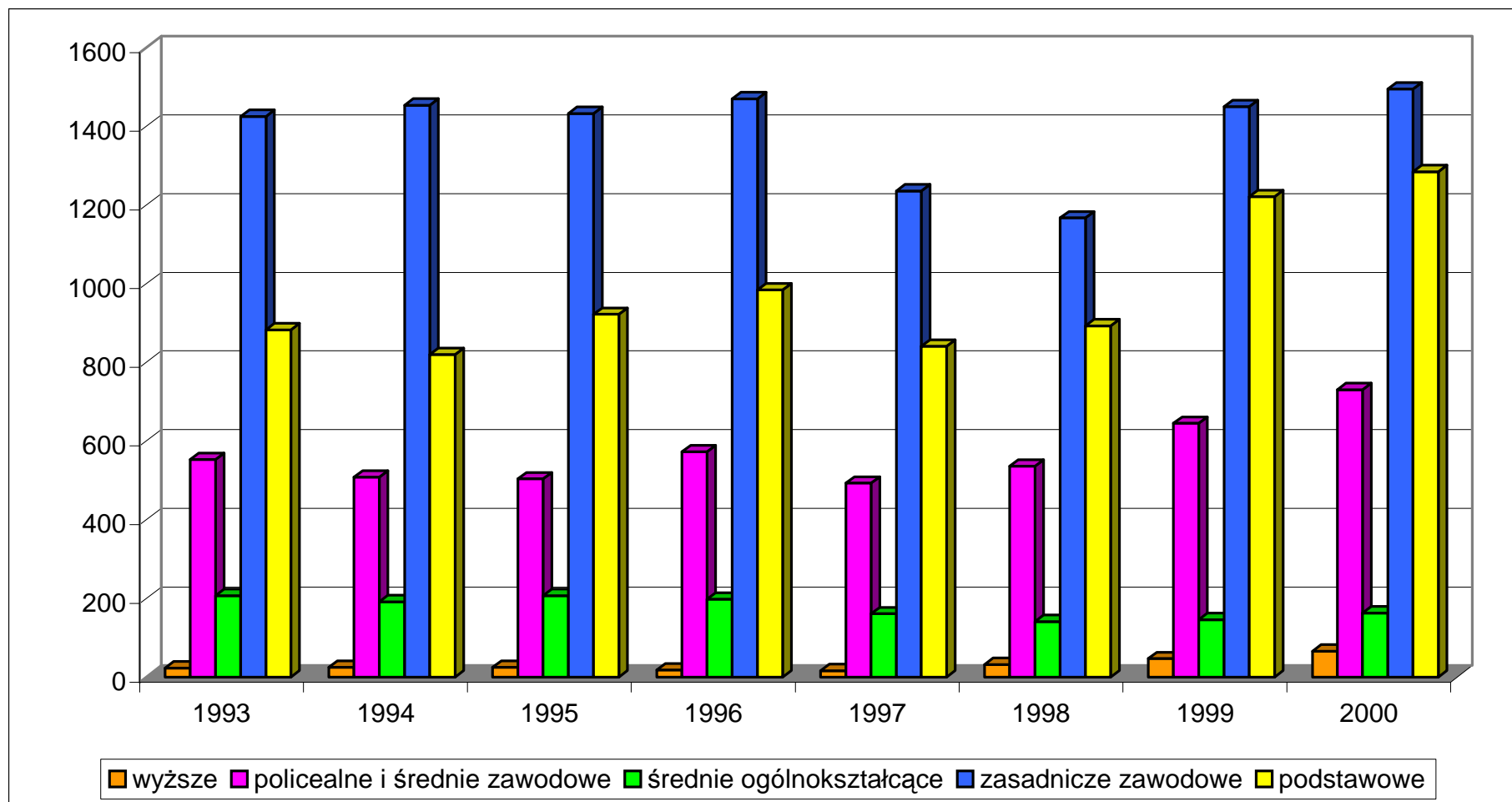

Tabela 12. Struktura bezrobotnych wg czasu pozostawania bez pracy w latach 1993-2000.

Wyszczególnienie		1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000
do 1 miesiąca	liczba bezrobotnych	174	136	230	294	165	218	224	232
	udział w ogólnej liczbie bezrobotnych	5,6%	4,6%	7,4%	9,1%	6,0%	7,8%	6,4%	6,2%
od 1 do 3 miesięcy	liczba bezrobotnych	333	370	456	356	254	367	378	598
	udział w ogólnej liczbie bezrobotnych	10,8%	12,3%	14,8%	11,0%	9,2%	13,3%	10,8%	16,0%
od 3 do 6 miesięcy	liczba bezrobotnych	624	478	498	441	299	374	429	466
	udział w ogólnej liczbie bezrobotnych	20,2%	15,9%	16,1%	13,6%	10,9%	13,5%	12,2%	12,5%
od 6 do 12 miesięcy	liczba bezrobotnych	684	588	681	667	623	390	660	477
	udział w ogólnej liczbie bezrobotnych	22,1%	19,6%	22,0%	20,5%	22,7%	14,1%	18,8%	12,7%
powyżej 12 miesięcy	liczba bezrobotnych	1276	1427	1226	1485	1406	1420	1818	1967
	udział w ogólnej liczbie bezrobotnych	41,3%	47,6%	39,7%	45,8%	51,2%	51,3%	51,8%	52,6%
Bezrobotni ogółem	liczba bezrobotnych	3091	2999	3091	3243	2747	2769	3509	3740
	udział w ogólnej liczbie bezrobotnych	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%

Tabela 13. Struktura bezrobotnych wg długości stażu pracy. Lata 1993-2000.

Wyszczególnienie		1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000
do 1 roku	liczba bezrobotnych	59	223	327	420	419	472	575	405
	udział w ogólnej liczbie bezrobotnych	1,9	7,5	10,6	13,0	15,3	17,0%	16,4%	10,9%
1 – 5 lat	liczba bezrobotnych	872	463	509	609	573	468	623	885
	udział w ogólnej liczbie bezrobotnych	28,2	15,4	16,5	18,8	20,9	16,9%	17,7%	23,7%
5 – 10 lat	liczba bezrobotnych	587	520	485	493	393	413	511	536
	udział w ogólnej liczbie bezrobotnych	19,0	17,3	15,7	15,2	14,3	15,0%	14,6%	14,3%
10 – 20 lat	liczba bezrobotnych	607	702	642	691	542	505	599	569
	udział w ogólnej liczbie bezrobotnych	19,7	23,4	20,8	21,3	19,7	18,2%	17,1%	15,2%
20 – 30 lat	liczba bezrobotnych	203	271	282	272	214	182	253	207
	udział w ogólnej liczbie bezrobotnych	6,6	9,0	9,1	8,4	7,8	6,6%	7,2%	5,5%
30 lat i więcej	liczba bezrobotnych	20	30	44	40	15	9	12	15
	udział w ogólnej liczbie bezrobotnych	0,6	1,0	1,4	1,2	0,5	0,3%	0,3%	0,4
Bez stażu	liczba bezrobotnych	743	790	802	718	591	720	936	1123
	udział w ogólnej liczbie bezrobotnych	24,0	26,4	25,9	22,1	21,5	26,0%	26,7%	30,0%
Bezrobotni ogółem	liczba bezrobotnych	3091	2999	3091	3243	2747	2769	3509	3740
	udział w ogólnej liczbie bezrobotnych	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%

Tabela 14. Bezrobotni zwolnieni z przyczyn dotyczących pracodawcy w latach 1990-2000 (stan w końcu roku).

Wyszczególnienie	1990r.	1991r.	1992r.	1993r.	1994r.	1995r.	1996r.	1997r.	1998r.	1999r.	2000r.
Liczba bezrobotnych	78	69	389	525	438	296	87	70	78	136	136
Udział w ogólnej liczbie bezrobotnych (%)	7,0%	3,6%	20,9%	17,0%	14,6%	9,6%	2,7%	2,5%	2,8%	3,9%	3,6%

Tabela 15. Zgłoszenia zwolnień grupowych na obszarze działania Powiatowego Urzędu Pracy w Zwoleniu w latach 1990-2000.

Wyszczególnienie	1993r.	1994r.	1995r.	1996r.	1997r.	1998r.	1999r.	2000r.
Zakłady pracy	2	4	2	2	2	2	3	6
Ilość osób	117	265	65	52	55	93	79	61

Tabela 16. Bezrobotni zamieszkali na wsi. Lata 1994-2000 (stan w końcu roku).

Wyszczególnienie	1994r.	1995r.	1996r.	1997r.	1998r.	1999r.	2000r.
Liczba bezrobotnych zamieszkałych na wsi	2121	2167	2297	1979	1999	2655	2843
Liczba bezrobotnych kobiet zamieszkałych na wsi	915	1007	1148	1051	1057	1335	1429
Udział zamieszkałych na wsi w ogólnej liczbie bezrobotnych	70,7%	70,1%	70,8%	72,0%	72,2%	75,7%	76,0%

Wykres 10. Bezrobotni zamieszkali na wsi. Lata 1994-2000 (stan w końcu roku).

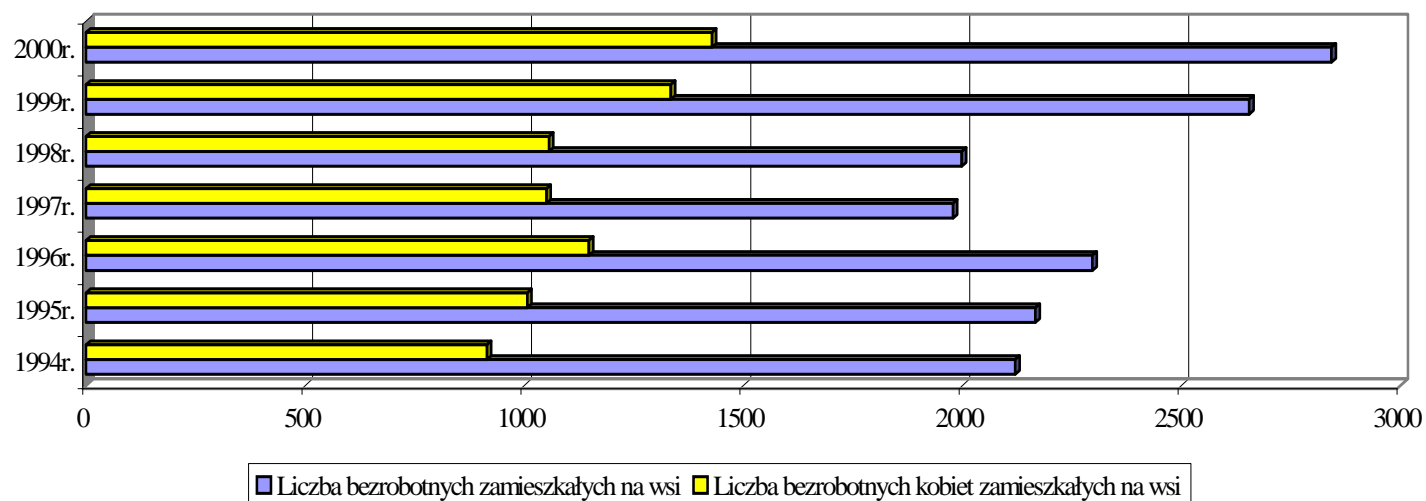

Tabela 17. Bilans bezrobotnych w 1993r.

Wyszczególnienie	1993r.
Liczba bezrobotnych wg stanu na koniec roku poprzedniego	1863
Liczba bezrobotnych nowo zarejestrowanych w ciągu roku	2004
Liczba bezrobotnych wyrejestrowanych w ciągu roku w tym z powodu:	776
podjęcia pracy ogółem	610
praca stała	469
prace interwencyjne	109
roboty publiczne	32
nie potwierdzenia gotowości	26
Liczba bezrobotnych na koniec roku	3091

Tabela 18. Bilans bezrobotnych w 1994r.

Wyszczególnienie	1994r.
Liczba bezrobotnych wg stanu na koniec roku poprzedniego	3091
Liczba bezrobotnych nowo zarejestrowanych w ciągu roku	2013
Liczba bezrobotnych wyrejestrowanych w ciągu roku w tym z powodu:	2105
podjęcia pracy ogółem	909
praca stała	590
prace interwencyjne	229
roboty publiczne	90
nie potwierdzenia gotowości	981
Liczba bezrobotnych na koniec roku	2999

Tabela 19. Bilans bezrobotnych w 1995r.

Wyszczególnienie	1995r.
Liczba bezrobotnych wg stanu na koniec roku poprzedniego	2999
Liczba bezrobotnych nowo zarejestrowanych w ciągu roku	2499
Liczba bezrobotnych wyrejestrowanych w ciągu roku	2407
w tym z powodu:	
podjęcia pracy ogółem	1124
praca stała	736
prace interwencyjne	299
roboty publiczne	84
pożyczki*	5
nie potwierdzenia gotowości	980
Liczba bezrobotnych na koniec roku	3091

Tabela 20. Bilans bezrobotnych w 1996r.

Wyszczególnienie	1996r.
Liczba bezrobotnych wg stanu na koniec roku poprzedniego	3091
Liczba bezrobotnych nowo zarejestrowanych w ciągu roku	2457
Liczba bezrobotnych wyrejestrowanych w ciągu roku	2305
w tym z powodu:	
podjęcia pracy ogółem	1212
praca stała	830
prace interwencyjne	357
roboty publiczne	20
pożyczki	5
nie potwierdzenia gotowości	919
Liczba bezrobotnych na koniec roku	3243

* pożyczki dla osób bezrobotnych na podjęcie działalności gospodarczej.

Tabela 21. Bilans bezrobotnych w 1997r.

Wyszczególnienie	1997r.
Liczba bezrobotnych wg stanu na koniec roku poprzedniego	3243
Liczba bezrobotnych nowo zarejestrowanych w ciągu roku	2321
Liczba bezrobotnych wyrejestrowanych w ciągu roku w tym z powodu:	2817
podjęcia pracy ogółem	1435
praca stała	559
praca sezonowa	429
prace interwencyjne	265
roboty publiczne	165
pożyczki	17
nie potwierdzenia gotowości	1076
Liczba bezrobotnych na koniec roku	2747

Tabela 22. Bilans bezrobotnych w 1998r.

Wyszczególnienie	1998r.
Liczba bezrobotnych wg stanu na koniec roku poprzedniego	2747
Liczba bezrobotnych nowo zarejestrowanych w ciągu roku	2237
Liczba bezrobotnych wyrejestrowanych w ciągu roku w tym z powodu:	2215
podjęcia pracy ogółem	1114
praca stała	455
praca sezonowa	390
prace interwencyjne	233
roboty publiczne	24
pożyczki	12
nie potwierdzenia gotowości	756
Liczba bezrobotnych na koniec roku	2769

Tabela 23. Bilans bezrobotnych w 1999r.

Wyszczególnienie	1999r.
Liczba bezrobotnych wg stanu na koniec roku poprzedniego	2769
Liczba bezrobotnych nowo zarejestrowanych w ciągu roku	3077
Liczba bezrobotnych wyrejestrowanych w ciągu roku w tym z powodu:	2337
podjęcia pracy ogółem	1111
praca stała	445
praca sezonowa	415
prace interwencyjne	190
roboty publiczne	48
pożyczki	13
nie potwierdzenia gotowości	826
Liczba bezrobotnych na koniec roku	3509

Tabela 24. Bilans bezrobotnych w 2000r.

Wyszczególnienie	2000r.
Liczba bezrobotnych wg stanu na koniec roku poprzedniego	3509
Liczba bezrobotnych nowo zarejestrowanych w ciągu roku	2540
Liczba bezrobotnych wyrejestrowanych w ciągu roku w tym z powodu:	2309
podjęcia pracy ogółem	1260
praca stała	621
praca sezonowa	255
prace interwencyjne	297
roboty publiczne	71
pożyczki	5
inna subsydiowana	11
nie potwierdzenia gotowości	675
Liczba bezrobotnych na koniec roku	3740

Tabela 25. Aktywizacja zawodowa bezrobotnych w latach 1991-2000.

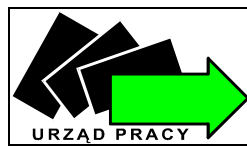
Wyszczególnienie	1991r.	1992r.	1993r.	1994r.	1995r.	1996r.	1997r.	1998r.	1999r.	2000r.
Prace interwencyjne (liczba osób)	83	102	109	229	299	357	265	294	233	380
Roboty publiczne (liczba osób)	0	121	32	90	84	20	165	34	51	76
Pożyczki (liczba osób)	52	1	6	4	5	5	17	13	13	5
Szkolenia (liczba osób)	2	69	16	24	4	10	42	75	39	27
Umowy absolwenckie* (liczba osób)	0	0	0	0	0	0	71	118	54	23
Stáže** (liczba osób)	0	0	0	0	0	0	0	60	139	100

*Przepisy dotyczące zatrudnienie w ramach umowy absolwenckiej zostały dodane do ustawy z dnia 14 grudnia 1994r. o zatrudnieniu i przeciwdziałaniu bezrobociu przez art. 1 pkt 22 ustawy z dnia 22 grudnia 1995r. o zmianie ustawy o zatrudnieniu i przeciwdziałaniu bezrobociu (...), która weszła w życie z dniem 1 marca 1996r.

**Przepisy dotyczące stażu absolwenckiego zostały dodane do ustawy z dnia 14 grudnia 1994r. o zatrudnieniu i przeciwdziałaniu bezrobociu przez art. 1 pkt 22 ustawy z dnia 22 grudnia 1995r. o zmianie ustawy o zatrudnieniu i przeciwdziałaniu bezrobociu (...), która weszła w życie z dniem 1 marca 1996r.

Tabela 26. Wykorzystanie środków Funduszu Pracy na aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu w latach 1990-2000 w tys. PLN.

Wyszczególnienie	1990r.	1991r.	1992r.	1993r.	1994r.	1995r.	1996r.	1997r.	1998r.	1999r.	2000r.
Prace interwencyjne	11,8	78,8	59,8	177,0	206,8	414,6	711,0	581,5	561,0	411,7	382,9
Roboty publiczne	0,0	0,0	41,7	147,3	175,8	207,0	49,3	420,8	153,7	175,7	185,3
Przyuczenie do zawodu lub przekwalifikowanie	0,0	2,0	0,8	22,0	22,2	3,5	8,6	36,1	55,0	41,0	22,4
Aktywizacja zawodowa absolwentów	0,0	0,0	0,0	0,0	8,6	18,0	57,3	64,6	349,3	357,7	472,9
Pożyczki	523,10	296,4	27,5	61,0	42,5	39,0	57,0	202,5	190,1	149,5	123,4
Razem	534,90	377,2	129,8	407,3	455,9	682,1	883,2	1305,5	1309,1	1135,6	1186,9

Powiatowy Urząd Pracy w Zwoleniu
ul. Ludowa 7
26-700 Zwolen

tel. 676 2794, tel. 676 4649

tel/fax 6763535

wazw@praca.gov.pl